

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Cyngor

Dyddiad y cyfarfod: 3/03/2022

Teitl: Aelodaeth y Fforwm Mynediad Lleol

Pwrpas yr Adroddiad: Ystyried apwyntio aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol am gyfnod o 3 blynedd yn dechrau Haf 2022.

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Rhodri Evans

1. Cefndir

Bydd yn ofynnol i'r Cyngor sefydlu Fforwm Mynediad Lleol o dan ddarpariaethau Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 a Rheoliadau cysylltiedig (Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001).

Bydd y Fforwm yn ymgymryd â swyddogaeth o ddarparu cyngor i'r Awdurdod Lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill fel rhan o welliannau i fynediad cyhoeddus i dir yn yr ardal at bwrpas hamdden awyr agored a mwyhad o'r ardal (Adran 94(4), Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000) Wrth ymgymryd â'r swyddogaeth yma dylai'r Fforwm ystyried y canlynol:

- Anghenion rheoli tir;
- Yr awydd i gadw prydferthwch naturiol yr ardal gan gynnwys y bywyd gwylt, daeareg a ffurf y tir; a
- Canllawiau a roddwyd gan Lywodraeth Cymru.

2. Aelodaeth y Fforwm

Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion yn gyntaf ym mis Ebrill 2002. Mae aelodaeth y Fforwm am gyfnod o dair blynedd a bydd yn ofynnol i'r Cyngor (fel yr Awdurdod Penodi') bellach benodi aelodau i eistedd ar y Fforwm am y cyfnod o 2022 i 2025. Mae aelodau cyfredol y Fforwm yn gymwys i'w hailbenodi.

Dylai'r Fforwm gynnwys rhwng 10 a 22 aelod gan gynnwys y Cadeirydd (sy'n cael ei ddewis o aelodau y Fforwm gan y Fforwm ei hun). Wrth benodi aelodau'r Fforwm bydd yn ofynnol i'r awdurdod sicrhau bod cydbwysedd rhesymol rhwng:

- a. buddiannau defnyddwyr hawliau tramwy a thir mynediad; a
- b. pherchnogion a deiliaid tir mynediad neu dir lle mae hawliau tramwy.

Yn ogystal dylai'r awdurdod geisio sicrhau bod cydbwysedd teg rhwng unigolion o ryw, hil, oed ac anabledau gwahanol yn ogystal â phriodoleddau eraill.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn darparu i arsylwyr o Lywodraeth Cynulliad Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru fynychu cyfarfodydd Fforwm. Yn ogystal, gall y Cadeirydd wahodd arsylwyr eraill i gyfarfodydd y Fforwm i gynghori ar bynciau arbenigol neu i gynrychioli buddiannau penodol.

3. Apwynti Aelodau FfMLI, 2022-24

Rhodddwyd cyhoeddusrwydd eang i'r broses benodi, yn dilyn canllawiau'r Cynghorau eu hunain ar ymgysylltu â'r cyhoedd, a gofynion statudol o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000. Derbyniwyd cyfanswm o 19 o geisiadau am aelodaeth o'r Fforwm (gweler Atodiad 1); tynnodd un ymgeisydd yn ôl wedyn gan nodi diffyg gallu i gyflawni'r rôl.

Yn unol â Rheoliad 6(1) a 6(2) o Reoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001, bydd un Aelod o'r Cyngor yn cael ei enwebu i fod yn aelod o'r Fforwm. Fe fydd y broses enwebu yn cael ei cynnal ar gychwyn y weinyddiaeth newydd.

Y meini prawf dethol a fabwysiadwyd ar gyfer penodi aelodau'r FfMLI oedd:

a. Dylai aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol:

- fod yn ymrwymedig i swyddogaeth y Fforwm (swyddogaeth y Fforwm fydd cynghori'r awdurdod lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill ynghylch gwella mynediad cyhoeddus yn yr ardal at ddibenion hamdden awyr agored a mwynhad yr ardal);
- fod yn barod ac yn gallu chwarae rhan lawn ym mhob agwedd ar waith FfMLI; efallai na fydd personau sydd ond yn barod neu'n gallu cynrychioli buddiant penodol cul yn aelodau addas.

b. Mae'n ddymunol fod gan aelod FIMLI:

- yn meddu ar ystod eang o brofiad o faterion mynediad yn yr ardal;
- bod â phrofiad o weithio ar Fforymau tebyg, a chyfrannu atynt, yn y gorffennol;
- yn byw mewn ardal o'r Fforwm, neu sydd ag unrhyw fuddiannau eraill sy'n arbennig o berthnasol iddynt;
- gallu rhwydweithio gydag ystod eang o sefydliadau ac unigolion, gyda'r nod o ledaenu gwaith y LAFs.
- gallu mynychu holl gyfarfodydd y Fforwm (ni chaniateir dirprwyon).

Dylid cadw nifer cyfyngedig o leoedd ar agor i ganiatáu i'r awdurdod ystyried yr angen am apwyntiadau ychwanegol e.e. i gwmpasu sgiliau a gwybodaeth benodol mewn perthynas â materion penodol. Gellir gofyn i Aelodau sy'n methu â mynychu 3 chyfarfod fforwm yn olynol adael eu safbwynt ar y Fforwm. Gellir llenwi swyddi gwag achlysurol i'r Fforwm ar adeg yn ystod y tymor o 3 blynedd ar yr amod na ragorir ar uchafswm y 22 aelod.

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os nad oes, esboniwch pam

Amherthnasol - nid yw hwn yn newid i bolisi nac i wasanaeth

**Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol**

**Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:
Cydwethio:
Cynnwys:
Atal:**

Argymhelliad:	Penodi'r ymgeiswyr, 1-18 a nodir yn Atodiad 1 i'r Fforwm Mynediad Lleol ar gyfer y cyfnod 2022-2025
Rheswm dros y penderfyniad:	Bodloni gofynion statudol o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000. Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001
Trosolwg a Chraffu:	Amherthnasol
Fframwaith Polisi:	Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000. Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Hybu'r Economi Hyrwyddo Cydnherthedd Amgylcheddol a Chymunedol
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Costau ysgrifenyddol a rhedeg Fforwm i'w talu drwy gyllideb tîm – Yr Economi ac Adfywio
Goblygiadau Cyfreithiol:	Dim
Goblygiadau Staffio:	I'w gyflawni trwy gyllideb y tîm – Economi ac Adfywio
Goblygiadau Eiddo / Asedau	Dim
Risg (au):	Dim
Pwerau Statudol:	Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000. Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001
Papurau Cefndir	Dim
Atodiadau:	Atodiad 1 – Rhestr o ymgeiswyr y FfLIRh Atodiad 2 - Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Russell Hughes-Pickering
Swyddog Adrodd:	Eifion Jones
Dyddiad:	31/01/2022

Rh.	Enw	Cyfeiriad	Galwedigaeth	Aelod Fforwm Blaenorol	Diddordeb mewn Cadeirio / Is-gadeirio I/N	Diddordebau/Profiad
1	Helen Donnan	Bridgend	Swyddog Maes Mynediad Cymru BHS	Na	Na	Marchogaeth
2	Aeron Jenkins	Lampeter	Ffermwr	Ie	Na	Perchen / rheoli tir Ffermio
3	Mrs Chris Thomas	Aberaeron,	Ffermwr, Perchennog Busnes	Na	Ie o bosib	Marchogaeth Perchen Tir Perchen busnes twristiaeth
4	Cais wedi'i dynnu nôl					
5	Felicity Wills	Banc y Darren	Wedi ymddeol	Ie	Na	Cerdded Marchogaeth Seiclo Perchen / rheoli tir
6	Glyn Davies	Llanrhystud	Ffermwr	Ie	Na	Perchen / rheoli tir Ffermio Gwirfoddoli
7	David Beale	Tre'r Ddol	Wedi ymddeol	Na	Na	Gwirfoddolwr (Mabwysiadu llwybrau) Cerddwr Aelod o Gyngor Cymuned

						Seiclo Amgylchedd
8	Richard Evans	Abermagwr	Wedi ymddeol	Na		Rhedeg Cerdded Gwirfoddoli
9	Dawn Drewitt	Llandysul	Wedi ymddeol	Na	Na	Cerdded Gwirfoddolwr (Mabwysiadu llwybrau)
10	Emma Davies	Lampeter	Swyddog Gweithredol Sir UAC	Na	Na	Diddordebau perchen tir
11	James Williams	Llanybydder	Wedi ymddeol	Na	Na	Cerdded Gwirfoddoli
12	Mari Davies	Lampeter	Dirprwy Swyddog Gweithredol Sir UAC	Na	Na	Diddordebau perchen tir
13	Robert Griffiths	Waunfawr	Wedi ymddeol	Na		Cerdded Gwirfoddolwr
14	Maurice Kyle	Comins Coch	Wedi ymddeol	Na	Na	Cerdded Gwirfoddolwr
15	Peter White	Lledrod	Wedi ymddeol	Na	le	Hanes Archaeoleg Cerdded
16	Richard Price	Bow Street	Cynghorydd Ariannol Annibynnol	Na	Na	Perchennog Busnes Twristiaeth Cerdded Natur

						Seiclo Gwirfoddoli
17	Robin Young	Blaenporth	Wedi ymddeol	Na	le	Cerdded Gwirfoddoli Cyngor Cymuned
18	Raymond Rickets	Penparcau,	Cigydd Rhan- amser	Na	le	Cerdded Cadeirydd Clwb Cerdded Pontarfynach Cymdeithas Radio Amatur Gwirfoddoli
19	William Bobbett	Abermeurig	Wedi ymddeol	Na	Na	Cerdded Bywyd Gwyllt / Cadwraeth

Categoriâu Profiad

Cerdded	13
Marchogaeth	3
Gyrru cerbyd a cheffyl	0
Seiclo	3
Cerbydau wedi'u Gyrru'n Fecanyddol	0
Mynediad i bawb	1
Perchen tir / Rheolaeth / Ffermio	6
Perchen Busnes Twristiaeth	2
Cadwraeth	2
Gwirfoddoli	9
Mynediad at Ddŵr	0

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2001 Rhif 4002 (Cy.330)

CEFN GWLAD, CYMRU

**Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad
(Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001**

Wedi'u gwneud - - - *13 Rhagfyr 2001*
Yn dod i rym - - - *1 Ionawr 2002*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 94 a 95 o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (1) a phob pŵer arall sy'n ei alluogi yn y cyswllt hwnnw:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001 a deuant i rym ar 1 Ionawr 2002.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Gymru.

Dehongli

2.—(1) Oni nodir yn wahanol, yn y Rheoliadau hyn:

ystyr “adroddiad blynyddol” (“*annual report*”) yw'r adroddiad a baratoir gan yr awdurdod perthnasol o dan reoliad 16(1);

mae i “awdurdod penodi” (“*appointing authority*”) yr ystyr a roddir i “appointing authority” yn adran 94(2) o'r Ddeddf ond mae'n cynnwys, pan fo'r cyd-destun yn mynnu hynny, un neu ragor o awdurdodau penodi yn gweithredu ar y cyd mewn perthynas â fforwm a sefydlir o dan reoliad 3(5) yn unol ag unrhyw drefniadau y cytunir arnynt rhwng yr awdurdodau penodi perthnasol at y diben hwnnw;

ystyr “y Cynulliad Cenedlaethol” (“*the National Assembly*”) yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr “y Ddeddf” (“*the Act*”) yw Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000;

ystyr “fforwm” (“*forum*”) yw fforwm mynediad lleol a sefydlir o dan adran 94(1) o'r Ddeddf gan gynnwys fforwm mynediad ar y cyd a sefydlir mewn dull tebyg;

mae i “hawliau tramwy lleol” (“*local rights of way*”) yr ystyr a roddir i “local rights of way” yn adran 95(3) o'r Ddeddf;

mae i “y person sy'n llywyddu” (“*person presiding*”) yr ystyr a roddir i “person presiding” yn rheoliad 15(3);

mae i “tir mynediad” (“*access land*”) yr ystyr a roddir i “access land” yn adran 1(1) o'r Ddeddf.

(2) Onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall, yn y Rheoliadau hyn mae unrhyw gyfeiriad at reoliad â rhif yn gyfeiriad at y rheoliad sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y Rheoliadau hyn ac mae unrhyw gyfeiriad mewn rheoliad at baragraff â rhif yn gyfeiriad at y paragraff sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y rheoliad hwnnw.

Sefydlu fforwm

3.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i awdurdod penodi sefydlu fforwm neu fforymau ar gyfer yr ardal gyfan y mae'n awdurdod penodi iddi.

(2) Gall awdurdod penodi naill ai sefydlu un fforwm ar gyfer yr holl ardal y mae'n awdurdod penodi iddi neu, fel arall, nifer o fforymau, a phob un ar gyfer rhan o'r ardal y mae'n awdurdod penodi iddi fel y gwêl yn dda.

(3) Nid yw'r ddyletswydd a osodir ar awdurdod penodi gan baragraff (1) yn gymwys i'r ardal y mae'n awdurdod penodi ar ei chyfer neu i ran o'r ardal honno os oes cyfarwyddyd mewn grym mewn perthynas â'r ardal neu'r rhan honno o'r ardal wedi'i roi gan y Cynulliad Cenedlaethol o dan adran 94(8) o'r Ddeddf.

(4) Rhaid i'r awdurdod penodi gyflawni'r ddyletswydd a osodir gan baragraff (1) o fewn un flwyddyn galendr o'r dyddiad y daw'r Rheoliadau hyn i rym.

(5) Gall awdurdod penodi, mewn perthynas ag unrhyw ardal y mae'n awdurdod penodi ar ei chyfer neu ran o'r ardal honno, gyflawni'r ddyletswydd a osodir gan baragraff (1) drwy benodi fforwm ar y cyd gydag un neu fwy o awdurdodau penodi eraill, yn unol ag unrhyw drefniadau y bydd yn eu gwneud gydag awdurdod neu awdurdodau penodi eraill o'r fath, mewn perthynas ag ardal sy'n cynnwys yr ardal honno neu ran o'r ardal honno.

(6) Os bydd yr awdurdod penodi o'r farn ei bod yn briodol sefydlu fforwm ar gyfer rhan o'i ardal, rhaid iddo, wrth ystyried yr ardal y mae'r fforwm i'w chynnwys, ymgynghori ag unrhyw awdurdodau lleol a chyrrff eraill y gwêl yn dda.

Aelodaeth fforwm

4.—(1) Rhaid i fforwm gynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd, a benodir yn unol â rheoliad 12, ac Ysgrifennydd, ynghyd â dim llai na 10 a dim mwy nag 20 o aelodau eraill (neu unrhyw nifer arall o aelodau y tu allan i'r ystod hwnnw y bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn ei awdurdodi yn ysgrifenedig).

(2) Bernir bod fforwm wedi'i sefydlu ar y dyddiad a bennir gan yr awdurdod penodi yn y llythyrau penodi y mae'n eu hanfon at y personau sydd i'w penodi yn aelodau o'r fforwm, a'r dyddiad hwnnw yw dyddiad cyfarfod cyntaf y fforwm.

(3) Mae aelodaeth person o fforwm yn parhau nes y daw'r cyfnod o dair blynedd i ben o ddyddiad cyfarfod cyntaf y fforwm, neu unrhyw gyfnod byrrach a bennir gan yr awdurdod penodi yn y llythyrau penodi y cyfeirir atynt ym mharagraff (2), onid yw aelodaeth y person hwnnw yn terfynu yn unol â rheoliad 14.

(4) Mae person sy'n peidio â bod yn aelod o fforwm yn gymwys i gael ei ailethol.

5.—(1) Gall awdurdod penodi, yn ychwanegol at benodi aelodau er mwyn llenwi swyddi gwag dros dro yn aelodaeth fforwm, benodi aelodau pellach i fforwm ar unrhyw adeg ar yr amod nad

yw cyfanswm yr aelodau, heb gynnwys y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd, o ganlyniad i hynny yn fwy na 20 (neu'r nifer arall hwnnw y bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn ei awdurdodi yn unol â rheoliad 4(1)).

(2) Pan fydd swydd wag dros dro yn codi yn aelodaeth fforwm, gall yr awdurdod penodi ymatal rhag penodi aelod i lenwi'r swydd honno ar yr amod nad yw aelodaeth fforwm, heb gynnwys y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd, o ganlyniad i hynny yn disgyn yn is na 10 (neu unrhyw nifer arall a awdurdodir gan y Cynulliad Cenedlaethol yn unol â rheoliad 4(1)).

(3) Cyn bod awdurdod penodi yn arfer ei bwerau o dan baragraff (1) i benodi aelod neu aelodau pellach o'r fforwm yn ychwanegol at unrhyw rai y mae eu hangen i lenwi swydd wag dros dro, neu cyn iddo arfer ei bŵer o dan baragraff (2) i ymatal rhag penodi aelod i lenwi swydd wag dros dro yn aelodaeth fforwm, rhaid iddo ymgynghori â'r fforwm ac unrhyw gyrff eraill y gwel yn dda.

6.—(1) Pan fydd ardal fforwm yn dod yn llwyr o fewn ardal yr awdurdod penodi, rhaid i'r awdurdod hwnnw benodi un (ond ni all benodi mwy nag un) aelod o'r fforwm sydd naill ai'n swyddog neu'n aelod o'r awdurdod penodi.

(2) Pan fydd ardal fforwm yn dod o fewn ardal mwy nag un awdurdod penodi a bod—

- (a) dau awdurdod penodi, rhaid i bob awdurdod penodi mewn perthynas â'r fforwm hwnnw benodi un (ond ni allant benodi mwy nag un) aelod o'r fforwm sydd naill ai'n swyddog neu'n aelod o'r awdurdod penodi hwnnw;
- (b) mwy na dau awdurdod penodi, rhaid i'r awdurdodau penodi mewn perthynas â'r fforwm hwnnw benodi, yn unol â threfniadau y cytunwyd arnynt gan yr awdurdodau penodi hynny ar adeg sefydlu'r fforwm, ddim mwy na chyfanswm o ddau aelod o'r fforwm sydd naill ai'n swyddogion neu'n aelodau o'r awdurdodau penodi.

7. Wrth ystyried pa bersonau i'w penodi yn aelodau o'r fforwm, rhaid i awdurdod penodi:

- (a) ymgynghori ag unrhyw unigolion a chyrrff sydd â buddiant yn swyddogaethau'r fforwm y gwel yn dda;
- (b) rhoi hysbyseb mewn papur newydd sy'n cylchredeg yn y fro y mae'r fforwm ynnddi yn rhoi cyfle i bersonau fynegi diddordeb mewn dod yn aelod o fforwm;
- (c) gwahodd unrhyw gyrff sydd â buddiant yn swyddogaethau'r fforwm i enwebu person i'w ystyried gan yr awdurdod penodi ar gyfer aelodaeth o'r fforwm;
- (ch) cymryd i ystyriaeth ei bod yn ddymunol penodi personau sy'n byw yn ardal y fforwm, neu sydd fel arall yn gyfarwydd iawn â hi, neu y mae ganddynt fuddiannau eraill sy'n berthnasol iddi;
- (d) sicrhau bod aelodaeth y fforwm yn llwyddo i gael cydbwysedd rhesymol rhwng buddiannau defnyddwyr hawliau tramwy lleol neu'r hawliau mynediad a roddir gan adran 2(1) o'r Ddeddf a pherchenogion a meddiannwyr tir mynediad neu dir y mae hawliau tramwy lleol drosto yn bodoli;
- (dd) rhoi sylw i'r angen i sicrhau, i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol, gydbwysedd teg rhwng personau o genderau, hiliau, oedrannau, anabledau a nodweddion eraill gwahanol.

8. Rhaid i awdurdod penodi beidio â phenodi unrhyw person yn aelod o fforwm y mae'n ymddangos i'r awdurdod fod ganddo, neu y mae'n debygol bod ganddo, fuddiant ariannol neu fuddiant fel arall yn y materion y mae'n ofynnol i'r fforwm gynghori arnynt a'r buddiant hwnnw yn debygol o gael effaith sylweddol andwyol ar allu'r person hwnnw i gyflawni'r swyddogaeth yn briodol ac yn effeithiol fel aelod o'r fforwm.

9. Cyn penodi person yn aelod o fforwm rhaid i'r awdurdod penodi ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw roi iddo unrhyw wybodaeth y gall yn rhesymol ofyn amdani at y diben o asesu addaswydd y person hwnnw i fod yn aelod o'r fforwm hwnnw.

Gweinyddu Fforwm

10.—(1) Rhaid i'r awdurdod penodi mewn perthynas â phob fforwm benodi person (a rhaid iddo beidio â bod yn aelod o'r fforwm) i weithredu fel ei Ysgrifennydd a bod yn gyfrifol am weinyddu'r fforwm.

(2) Er gwaethaf cyffredinolrwydd paragraff (1), mae dyletswyddau'r Ysgrifennydd yn cynnwys—

- (a) trefnu cyfarfodydd a llunio, cadw, cynhyrchu a chyflwyno'r cofnodion i'r cyfarfod nesaf;
- (b) rheoli unrhyw adnoddau ariannol a ddarperir i'r fforwm i'w defnyddio wrth arfer ei swyddogaethau;
- (c) sicrhau bod—

(i) hysbysiad o gyfarfod arfaethedig;

(ii) copi o'r agenda a luniwyd gan yr Ysgrifennydd mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd ac sy'n pennu'r prif fusnes y bwriedir ei drafod mewn cyfarfod;

(iii) unrhyw bapurau eraill sy'n berthnasol i gyfarfod;

yn cael eu cyflwyno naill ai'n bersonol neu drwy'r post i'r cyfeiriad hwnnw a bennir gan aelod at y diben, i bob aelod o'r fforwm fel y ceir hwy (neu yn achos cyflwyno drwy'r post fel y cyflwynir hwy yn ôl y drefn bostio arferol) o leiaf saith diwrnod clir cyn dyddiad cyfarfod;

- (ch) tynnu sylw'r fforwm at ddarpariaethau unrhyw godau ymarfer cenedlaethol, canllawiau a roddir gan Gyngor Cefn Gwlad Cymru, neu gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a'r gofynion statudol y mae'r fforwm i roi sylw iddynt wrth arfer ei swyddogaethau.

(3) Rhaid i'r Ysgrifennydd fod yn bresennol yn holl gyfarfodydd fforwm a gall fod yn bresennol yng nghyfarfodydd unrhyw bwyllgor a sefydlir o dan reoliad 13.

(4) Os bydd yr Ysgrifennydd yn analluog dros dro, rhaid i'r awdurdod penodi benodi Ysgrifennydd Gweithredol i gyflawni dyletswyddau'r Ysgrifennydd yn ystod cyfnod ei analluedd.

11. Rhaid i'r awdurdod penodi dalu'r holl gostau rhesymol a dynnir gan fforwm wrth gyflawni ei ddyletswyddau gan gynnwys y costau hynny (heblaw colli enillion a chostau eraill sy'n ymwneud yn uniongyrchol â chyflogaeth person) a dynnir yn rhesymol ac yn angenrheidiol gan y Cadeirydd, y Dirprwy Gadeirydd ac aelodau o'r fforwm wrth fynychu cyfarfodydd.

Penodi Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd

12.—(1) Rhaid i'r Ysgrifennydd—

- (a) yng nghyfarfod cyntaf y fforwm a gynhelir ar ôl y cyfarfod y mae penodiad o holl aelodau'r fforwm yn dod yn effeithiol ynddo (p'un ai wrth sefydlu'r fforwm neu wrth benodi aelodau ar ôl i aelodaeth yr holl aelodau ddod i ben o dan reoliad 4(3)), sicrhau mai'r eitem gyntaf o fusnes i'w chynnal fydd ethol Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd, a
- (b) pan ddaw swydd y Cadeirydd neu'r Dirprwy Gadeirydd yn wag y tro nesaf, sicrhau mai eitem gyntaf y busnes i'w chynnal yng nghyfarfod nesaf y fforwm fydd ethol Cadeirydd a/neu Ddirprwy Gadeirydd, yn ôl y gofyn.

(2) Rhaid i'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd fod yn aelodau o'r fforwm yr etholir hwy yn Gadeirydd ac yn Ddirprwy Gadeirydd arno a rhaid iddynt gael eu hethol gan aelodau o'r fforwm drwy bleidlais gyfrinachol.

(3) Rhaid i'r Ysgrifennydd lywyddu yn unrhyw gyfarfod o'r fforwm hyd nes yr etholir Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd a rhaid iddo gynnal etholiad y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd.

(4) Os canlyniad y bleidlais gyntaf neu bleidlais bellach yw bod ymgeisydd yn cael pleidleisiau mwy na hanner yr aelodau sy'n pleidleisio rhaid i'r Ysgrifennydd ddatgan bod y person wedi'i ethol.

(5) Os canlyniad y bleidlais gyntaf neu bleidlais bellach yw nad oes unrhyw ymgeisydd yn cael pleidleisiau mwy na hanner yr aelodau sy'n pleidleisio, rhaid i'r Ysgrifennydd gynnal pleidlais bellach gan wahardd yr ymgeisydd a gafodd y nifer lleiaf o bleidleisiau yn y bleidlais flaenorol.

(6) Os digwydd mewn unrhyw bleidlais fod pleidleisiau cyfartal rhwng dau ymgeisydd a bod nifer y pleidleisiau y maent yn eu cael yn llai na'r hyn a gafwyd gan unrhyw ymgeisydd arall rhaid i'r Ysgrifennydd benderfynu drwy ddulliau hap pa un ohonynt a waherddir rhag unrhyw bleidlais bellach.

Sefydlu pwyllgor gan fforwm

13.—(1) Gall aelodau fforwm, gyda chytundeb y Cadeirydd, sefydlu unrhyw bwyllgor neu bwyllgorau o aelodau y gwelant yn dda.

(2) Yn ddarostyngedig i unrhyw beth i'r gwrthwyneb a gynhwysir yn y Rheoliadau hyn, pan sefydlir pwyllgor, penderfynir y dull y caiff ei gadeirio, dull penodi ei aelodau, a'i gylch gwaith gan aelodau'r fforwm a'i sefydlodd.

Terfynu aelodaeth

14.—(1) Mae aelodaeth person o fforwm, gan gynnwys y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd, yn terfynu pan ddigwydd un o'r canlynol:

- (a) bod cyfnod yr aelodaeth yn dod i ben;
- (b) bod yr aelod yn marw;
- (c) bod yr Ysgrifennydd yn cael hysbysiad ysgrifenedig o ymddiswyddiad aelod;
- (ch) bod yr awdurdod penodi yn rhoi hysbysiad ysgrifenedig i aelod fod yr amgylchiadau, ym marn yr awdurdod, o'r math pe byddai'r awdurdod wedi ystyried a fyddai'n penodi'r person fel aelod o'r fforwm byddai wedi'i rwystro rhag gwneud hynny gan ddarpariaethau rheoliad 8;
- (d) bod yr awdurdod penodi, ar ôl ymgynghori â'r fforwm ynghylch y camau arfaethedig, yn rhoi hysbysiad i aelod o amgylchiadau penodol, sydd ym marn yr awdurdod yn ei gwneud yn ddymunol, er mwyn cynnal swyddogaethau'r fforwm yn effeithiol, fod y person o dan sylw yn peidio â bod yn aelod;
- (dd) bod aelod yn cael ei ethol yn aelod o'r awdurdod penodi neu fod aelod yn cael ei benodi yn swyddog o'r awdurdod penodi neu, os yw fforwm wedi'i sefydlu gan fwy nag un awdurdod penodi, yn aelod o unrhyw un o'r awdurdodau hynny;
- (e) bod aelod ym methu â bod yn bresennol mewn unrhyw gyfarfod o'r fforwm, neu gyfarfod o unrhyw bwyllgor o'r fforwm, dros gyfnod parhaus o 12 mis, oni roddwyd i'r aelod, yn dilyn cais ysgrifenedig i'r awdurdod penodi sydd wedi'i wneud o fewn y cyfnod hwnnw ac yn pennu'r rhesymau dros y cais, ganiatâd i fod yn absennol gan yr awdurdod penodi am gyfnod y gwêl yr awdurdod penodi'n dda, ac yn yr achos hwnnw nid yw'r cyfnod o 12 mis a bennir yn y paragraff hwn i gynnwys unrhyw gyfnod y mae caniatâd o'r fath i fod yn absennol yn berthnasol iddo.

(2) Rhaid i'r Ysgrifennydd hysbysu'r awdurdod penodi o unrhyw le gwag yn aelodaeth y fforwm nad yw'r awdurdod penodi yn ymwybodol ohono neu efallai nad yw fel arall yn ymwybodol ohono a rhaid i'r awdurdod penodi sy'n dod yn ymwybodol o le gwag o'r fath, yn ddarostyngedig i reoliad 5, benodi person i lenwi'r lle gwag hwnnw.

(3) Os etholir aelod o fforwm yn Gadeirydd neu'n Ddirprwy Gadeirydd o'r fforwm hwnnw, rhaid i'r awdurdod penodi, yn ddarostyngedig i reoliad 5, benodi person yn aelod o'r fforwm fel pe bai'r person a etholir yn Gadeirydd neu'n Ddirprwy Gadeirydd wedi peidio â bod yn aelod o'r fforwm.

Cynnal cyfarfodydd fforwm

15.—(1) Mae cyfarfod cyntaf y fforwm ar ôl y cyfarfod y daw penodiad holl aelodau'r fforwm yn weithredol ynddo (naill ai pan sefydlir y fforwm neu pan benodir aelodau ar ôl i aelodaeth yr holl aelodau ddod i ben o dan reoliad 4(3)) i ddiwydd yn yr amser a'r lle a benderfynir gan yr awdurdod penodi, mae ei agenda i'w benderfynu gan yr awdurdod penodi, ac mae'r Ysgrifennydd i lywyddu arno, ond wedyn gall y fforwm gyfarfod bob hyn a hyn fel y gwêl yn dda, ond rhaid iddo gyfarfod o leiaf ddwywaith ymhob cyfnod o 12 mis wedi'i gyfrifo drwy gyfeirio at y dyddiad pan sefydlwyd ef.

(2) Gellir cynnal cyfarfodydd y fforwm ar unrhyw ddyddiau a lle y bydd yr aelodau yn cytuno arnynt a rhaid iddynt fod yn agored i'r cyhoedd oni fydd y person sy'n llywyddu yn dyfarnu bod eitem benodol o fusnes i'w hystyried mewn cyfarfod yn ei gwneud yn briodol i'r cyhoedd gael eu gwahardd pan ystyrir yr eitem fusnes honno.

(3) Mewn unrhyw gyfarfod o'r fforwm, y person sydd i lywyddu (y “person sy'n llywyddu”) yw'r canlynol, yn ddarostyngedig i reoliad 12(3)—

- (a) y Cadeirydd, os yw'n bresennol;
- (b) os yw'r Cadeirydd yn absennol, y Dirprwy Gadeirydd; neu
- (c) os yw'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd yn absennol, unrhyw aelod y mae'r aelodau sy'n bresennol yn ei ddewis.

(4) Ni chynhelir unrhyw fusnes gan y fforwm onid yw nifer yr aelodau sy'n bresennol, heb gynnwys y person sy'n llywyddu, yn fwy na thraean o'r aelodaeth lawn.

(5) Yn ddarostyngedig i unrhyw beth i'r gwrthwyneb a gynhwysir yn y Rheoliadau hyn, neu i unrhyw ganllawiau a roddir gan y Cynulliad Cenedlaethol o dan adran 94(6)(c) o'r Ddeddf, gall fforwm reoleiddio ei weithdrefn ei hun.

(6) Ni fydd trafodion unrhyw gyfarfod yn cael eu hannylsu os bydd unrhyw berson sydd â hawl i'w cael yn methu â chael unrhyw hysbysiad neu ddogfennau eraill sy'n berthnasol i'r cyfarfod o dan sylw y mae'n ofynnol iddynt fel arall gael eu cyflwyno neu eu hanfon o dan y Rheoliadau hyn.

(7) Rhaid paratoi cofnodion trafodion unrhyw gyfarfod (ac mae'n rhaid iddynt gynnwys enwau'r aelodau hynny sy'n bresennol ac yn absennol), eu cyflwyno i'w cytuno yn y cyfarfod nesaf a'u llofnodi gan y person sy'n llywyddu yn y cyfarfod nesaf hwnnw.

(8) Gall y Cadeirydd wahodd sylwebyddion a/neu gynghorwyr i gyfarfod, a chaiff y sawl a wahoddir, os yw'r person sy'n llywyddu yn ystyried hynny'n briodol, gyfrannu at drafodion y fforwm.

(9) Gall cynrychiolydd o'r Cynulliad Cenedlaethol a/neu Gyngor Cefn Gwlad Cymru, ac unrhyw swyddog o awdurdod (mewn perthynas â'r fforwm o dan sylw) sy'n awdurdod penodi, fod yn bresennol mewn unrhyw gyfarfod o'r fforwm, neu o bwyllgor a sefydlir gan y fforwm hwnnw, fel sylwebydd.

(10) Pan fydd y person sy'n llywyddu yn ystyried ei bod yn briodol pleidleisio ynghylch unrhyw gwestiwn, rhaid i'r person sy'n llywyddu ffurfio'r cwestiwn hwnnw, yn ysgrifenedig os gofynnir amdano, a phleidleisir drwy i'r aelodau sy'n bresennol godi llaw (ac eithrio nad oes gan y person sy'n llywyddu yr hawl i bleidleisio onid yw'r pleidleisiau'n gyfartal, ac os felly mae'r person sy'n llywyddu i gael pleidlais fwrw).

Adroddiadau blynyddol

16.—(1) Rhaid i'r awdurdod penodi baratoi a chymeradwyo, mewn perthynas â phob fforwm y mae'n awdurdod penodi arno, adroddiad blynyddol cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl 31 Mawrth ym mhob blwyddyn.

(2) Rhaid i adroddiad blynyddol a baratoir o dan baragraff (1) gynnwys—

(a) gwybodaeth ynglyn â pherfformiad y fforwm o'i swyddogaethau yn ystod y cyfnod o 12 mis yn diweddu ar y dyddiad y cyfeirir ato ym mharagraff (1); a

(b) rhaglen waith y cytunwyd arni rhwng y fforwm a'r awdurdod penodi y mae'r fforwm yn bwriadu ymgymryd â hi yn ystod y 12 mis sy'n dechrau yn union ar ôl y dyddiad hwnnw.

(3) Rhaid sicrhau bod copi o'r adroddiad blynyddol, wedi iddo gael ei gymeradwyo, ar gael ar gyfer archwiliad gan aelodau o'r cyhoedd yn swyddfeydd yr awdurdod penodi yn ystod oriau swyddfa arferol yn rhad ac am ddim.

(4) Rhaid i awdurdod penodi, ar gais unrhyw aelod o'r cyhoedd, ddarparu copi i'r person hwnnw o unrhyw adroddiad blynyddol sydd wedi'i baratoi a'i gymeradwyo o dan y Rheoliad hwn, neu unrhyw ran ohono, pan delir cost y postio ac unrhyw swm pellach nad yw'n fwy na 10 ceiniog y tudalen y bydd yr awdurdod penodi yn gofyn amdano.

Hysbysu penodiadau etc.

17. Rhaid i'r awdurdod penodi:

(a) hysbysu Cyngor Cefn Gwlad Cymru (y Cyngor) o enwau a chyfeiriadau'r holl bersonau a benodir i fod yn aelodau (gan gynnwys Cadeiryddion a Dirprwy Gadeiryddion) o fforymau ac o unrhyw newidiadau yn aelodaeth y fforymau hynny;

(b) anfon copi o bob adroddiad blynyddol at y Cyngor ar ôl ei gymeradwyo; ac

(c) pan ofynir amdani, rhoi i'r Cyngor unrhyw wybodaeth arall am weithgareddau unrhyw fforwm y bydd y Cyngor yn rhesymol ofyn amdani.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(2).

13 Rhagfyr 2001

D. Elis-Thomas
Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae adran 94(1) o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (“y Ddeddf”) yn ei gwneud yn ofynnol i fforwm mynediad lleol (“fforwm”) gael ei sefydlu gan awdurdodau priffyrdd lleol neu, pan fydd yr ardal sydd i'w chynnwys gan fforwm yn gyfrifoldeb Parc Cenedlaethol, gan awdurdod Parc Cenedlaethol (“awdurdodau penodi”).

Pan sefydlir fforwm ar gyfer rhan o'i ardal, mae'r awdurdod sy'n ei sefydlu o dan ddyletswydd i sefydlu fforwm neu fforymau pellach ar gyfer gweddill y rhan neu'r rhannau o'r ardal honno.

Gellir sefydlu fforwm mynediad lleol ar y cyd gan ddau awdurdod penodi neu fwy os ydynt o'r farn ei bod yn briodol gwneud hynny.

Bydd fforymau mynediad lleol yn cynghori cyrff sy'n arfer swyddogaethau a roddir gan y Ddeddf ar faterion sy'n ymwneud â gwella mynediad cyhoeddus i dir ac unrhyw faterion eraill a ragnodir gan Rheoliadau yn y dyfodol.

Mae Adrannau 94 a 95 o'r Ddeddf yn rhoi pwerau i Gynulliad Cenedlaethol Cymru wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer sefydlu a gweithredu fforwm.

Drwy arfer y pwerau hyn, mae'r Rheoliadau hyn yn darparu'r weithdrefn sydd i'w dilyn gan yr awdurdod penodi wrth sefydlu fforwm, ac ar gyfer penodi aelodau iddo ac yn darparu'r rheolau sy'n llywodraethu gweithdrefnau fforymau.

Mae Rheoliad 3 yn pennu'r gweithdrefnau y mae'n ofynnol i awdurdodau penodi sefydlu fforymau odanynt.

Mae Rheoliad 4 yn pennu'r terfynau ar faint fforymau.

Mae Rheoliad 5 yn galluogi awdurdod penodi i newid maint fforwm yn ystod ei dymor.

Mae Rheoliadau 6 i 9 yn nodi'r darpariaethau sy'n ymwneud â phenodi aelodau fforymau.

Mae Rheoliadau 10 ac 11 yn darparu ar gyfer gweinyddu fforwm ac ar gyfer penodi Ysgrifennydd at y diben hwn ac ar gyfer cymorth ariannol ar gyfer gweithgareddau fforymau.

Mae Rheoliad 12 yn pennu'r weithdrefn ar gyfer ethol Cadeirydd a Dirprwy Gardeirydd fforwm.

Mae Rheoliad 13 yn darparu ar gyfer sefydlu pwyllgorau gan fforwm.

Mae Rheoliad 14 yn ymdrin â'r amgylchiadau y mae aelodaeth person o fforwm yn terfynu odanynt ac yn darparu ar gyfer llenwi swyddi gwag dros dro.

Mae Rheoliad 15 yn nodi'r gweithdrefnau a'r gofynion sydd i'w dilyn wrth gynnal cyfarfodydd fforwm.

Mae Rheoliad 16 yn darparu ar gyfer paratoi adroddiadau blynyddol mewn perthnas â fforymau.

Mae Rheoliad 17 yn darparu ar gyfer darparu gwybodaeth i'r Cynulliad Cenedlaethol mewn perthynas ag aelodaeth a gweithgareddau fforymau.